Gezondheidsraad
Health Council of the Netherlands

Aan de staatssecretaris van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Interne postcode 100
Postbus 30.951
2500 EZ Den Haag

Onderwerp : Mobiele telefoons en gezondheid
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : U-25/EvR/RA/673-A6
Bijlagen : -
Datum : 14 januari 2005

Mijnheer de staatssecretaris,

Op 11 januari 2005 heeft de Engelse *National Radiological Protection Board* (NRPB) het rapport "Mobiele telefoons en gezondheid 2004" uitgebracht. De berichtgeving in de media over dit rapport heeft de vraag of het gebruik van mobiele telefoons negatieve gevolgen voor de gezondheid kan hebben, met name voor kinderen, weer in de publieke belangstelling gebracht. De commissie Elektromagnetische velden van de Gezondheidsraad heeft de hiernavolgende reactie op het Engelse rapport opgesteld.

Het rapport van de NRPB is een actualisering van een rapport dat in 1999 is uitgebracht door de *International Expert Group on Mobile Phones* (IEGMP), naar de voorzitter van die commissie aangeduid als het "Stewart rapport". Sir William Stewart is de huidige voorzitter van de NRPB.

De NRPB stelt in zijn rapport dat mobiele telefoons de afgelopen jaren een zeer wijde verspreiding onder de bevolking hebben gekend, maar dat deze niet gepaard is gegaan met aangetoonde negatieve gezondheidseffecten. Voor wat het Verenigd Koninkrijk betreft, zijn er volgens de NRPB geen harde bewijzen dat mobiele telefoons schadelijk zijn voor de gezondheid. Voor Nederland geldt dat ook (Gezondheidsraad: Mobiele telefoons; een gezondheidskundige analyse. Den Haag: Gezondheidsraad, 2002; publicatie nr 2002/01).

De NRPB tekent aan dat mobiele telefoons nog slechts relatief kort in gebruik zijn. Er is daarom nog maar weinig bekend over langetermijneffecten. De Gezondheidsraad heeft daar in zijn adviezen over dit onderwerp ook op gewezen.

Er vindt momenteel een uitgebreid internationaal onderzoek plaats naar een mogelijke relatie tussen het gebruik van mobiele telefoons en het optreden van tumoren in het hoofd. Eén van de

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
Telefoon (070) 340 57 30
E-mail: e.van.rongen@gr.nl

Postadres
Postbus 16052
2500 BB Den Haag
Telefax (070) 340 75 23
www.gr.nl

eerste publicaties op basis van dat onderzoek is eind 2004 door Zweedse onderzoekers uitgebracht. In dat onderzoek werd gevonden dat goedaardige gezwellen van de gehoorzenuw (acousticus neurinomen) vaker voorkwamen bij mensen die meer dan tien jaar gebruik hadden gemaakt van een mobiele telefoon dan bij degenen die dat minder lang hadden gedaan. Deze personen hadden echter aanvankelijk niet gebeld met een (digitale) GSM-telefoon, omdat die nog geen tien jaar op de markt zijn, maar met de destijds in gebruik zijnde analoge telefoons. Degenen die alleen een GSM hadden gebruikt, vertoonden geen verhoogd risico op wat voor soort tumor dan ook. De Gezondheidsraad concludeert op grond van deze gegevens dat geen uitspraken gedaan kunnen worden over een oorzakelijk verband tussen het gebruik van een mobiele telefoon en het optreden van negatieve gezondheidseffecten.

De NRPB beveelt aan om een (internationaal) cohortonderzoek uit voeren onder gebruikers van mobiele telefoons en om nader onderzoek te doen naar mogelijke effecten van blootstelling aan radiofrequente elektromagnetische velden op hersenfuncties en de eventuele relatie daarvan met gezondheid. De Gezondheidsraad deed dergelijke aanbevelingen al in 2003.

De NRPB wijst in zijn rapport op mogelijke verschillen in gevoeligheid voor elektromagnetische velden binnen de bevolking. Er is een groep mensen die zeggen zeer gevoelig voor deze velden te zijn. Wetenschappelijke bewijzen voor deze gevoeligheid zijn er niet, maar de NRPB acht, evenals de Gezondheidsraad, nader onderzoek hiernaar gewenst.

De IEGMP suggereerde in 1999 dat kinderen gevoeliger kunnen zijn voor effecten van het gebruik van mobiele telefoons vanwege hun zich nog ontwikkelend zenuwstelsel, de grotere absorptie van energie in het hoofd en de langere periode waarover zij blootgesteld kunnen zijn. Er zijn sedertdien geen gegevens over effecten op kinderen gepubliceerd. De NRPB geeft aan dat ze de aanbeveling van de IEGMP om het gebruik van mobiele telefoons door kinderen zoveel mogelijk te beperken, nog steeds onderschrijft: “Bij gebrek aan nieuwe wetenschappelijke gegevens blijft de aanbeveling in het Stewart rapport om het gebruik van mobiele telefoons door kinderen te beperken een geschikte voorzorgsmaatregel”.

De Gezondheidsraad heeft in het advies “Mobiele telefoons; een gezondheidskundige analyse” uit 2002 aangegeven dat er, op grond van de gegevens over de ontwikkeling van het hoofd en hersenen bij kinderen, geen reden is om te veronderstellen dat er vanaf een leeftijd van circa twee

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
Telefoon (070) 340 57 30
E-mail: e.van.rongen@gr.nl

Postadres
Postbus 16052
2500 BB Den Haag
Telefax (070) 340 75 23

jaar nog belangrijke verschillen in gevoeligheid zijn in vergelijking met volwassenen. Een in juni 2004 door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) georganiseerd congres over kinderen en blootstelling aan elektromagnetische velden kwam tot dezelfde conclusie. De Gezondheidsraad concludeerde dat er geen gezondheidskundige reden is om het gebruik van mobiele telefoons door kinderen boven de leeftijd van twee jaar te beperken.

Evenals de NRPB ondersteunt de Gezondheidsraad de aanbevelingen van de WHO om meer onderzoek naar mogelijke effecten bij kinderen te doen.

Met vriendelijke groet,

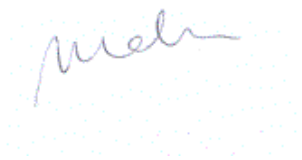

Mw prof. dr M de Visser
vice-voorzitter

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
Telefoon (070) 340 57 30
E-mail: e.van.rongen@gr.nl

Postadres
Postbus 16052
2500 BB Den Haag
Telefax (070) 340 75 23